

bugyigumi, ha elszakad — az egész olyan. Az előírt mozdulat nyomban nevetségessé válik, képtelenségnek tetszik gyalázat, vérbosszú, mihelyt eltűnik a drámai feszültség tere, s hirtelen fölhúzzák kötélén a díszletet.

A királyné elsápad. A replikára nem jön válasz (vagy ő keverte össze a szavakat?); elejti a legyezőjét — mintha nem csupán csuklóját, de torkát is vasmarokkal szorítaná. Pedig ez nem othelloi jelenet, hogy „ne bizz és ne félts... vigyázz! [...] az az erkölcs arrafelé: csináld, csak meg ne tudják.”* Nem, az ő tudatalattiját sem ragadhatják el innen fölfúj, légnemű gyanakvások törékeny képzelet-magasba. Benne most más idők vihara dúl. Olyan varázslat alatt áll, akár a fölserkent porhüvely, midőn a lélektől elhagyott test maga kél ki sírjából, s nem ismer más természetes vonzalmat, csupán az emlékek táplálta gyűlöletet. Kit érdekelne e pillanatban a színen, hogy milyen az idő hangulata, hevülete kint (a kanyargós sikátorokban, a holdfényben szelíd komondorokként virrasztó ódon házak között; egyikben valahol az unokahúgocska súlyos copfjával talán épp most veri a kompótoscsészét, s körös-körül minden ragad és ragyog). Egyáltalán, milyen nap van ma? „Reggel lejár a terminus, el ne felejtsem kifizetni a villanyszámlát.”

Nehezen tudja legyőzni émelygését. Öregedő lelkén *kotolva ül a mélakór*. Egy ismeretlen férfi tiszta szemébe nézni, s egy nyelv meleg, lágy érintését tűrni ajkán — most még ez is undorral töltené el. Úgy tűnik neki, hogy mezitláb fut végig a deszkákon, kibontott hajjal. És fehér kreppselyem ruhácska van rajta. „Csak az emlékeket bele ne keverjem a begyakorlott indulatkitörésbe.” Mintha túl korán kiterveltek volna ellene valamit. Mintha már régen (a darab legelején vagy még azelőtt) merénylet áldozata lett volna; mielőtt még a közönség felszisszenhetett volna. Fején vadcsalánkoszorú. (Sehol a korona.)

Torz férfiarc tolakodik elő. Egy durva lökés! — a melle attól rázkódik még mindig (?). A fűzőben hevesen szuszog; szinte hallatszik a testén megpattanó rugók zaja. „Nem lehetek robot.” Kétségbeesett botladozással hallani véli a szétszóródó csavarok és szögek fémes, idegen pörgését. A kihunyó fényrengést pupilláján.

A királyné összeesett. Az ájult zsarnokon ezen a kínos estén nem vehetett elégtételt senki. A bosszúra éhes merénylők elképedten álltak körül. Még a szerző is zavarba jött volna.

* Shakespeare: Othello.

Ütőerek

*Távlatból nézve a hamisítványok is értékesek
(miért hajítjátok el az újságkollekciókat?)
a hóhér is ember! nem csoda hát ha a leáldozó
hűség morogva méregeti az áldozatokat
néha még el is vakkantja magát — a gőzölgő
indulat mögül hül(l)ő-pikkelyük -farkuk vesztetten
suntitanak a tartalékba tett struktúrák*

*egymást keresztező aggodalmak
(„errefelé az abszurd is lehetséges még”)
az álmatlanság órái visszahozzák az
elmaradozó jelenéseket
elég egy napló-*

*jegyzet: az éjszaka folyamán elvitték
Z-t T-t H-t LB-t alapos házkutatás
és volt (de tapintatos) Ágnes verseiből is
vitték magukkal*

*mi is zenét hallgatunk most akár ők
Monteverdivel Bachhal gyógyítgatjuk magunk*

*hol vagytok segítő hangok(?) metszetek
fotográfiaik hogy megérthessem a hiszékenységet
és a fanatizmus gyermekkorát!
a lelkiismeret zaklatása egy külföldi ajándék-
kabát angol nyelvű cégjelzése miatt (N. L.)
ideget borzoló zene ez már Bartók a pályatárs
Bika végre felugrik és dőf
oktalan bosszúhadjárat (KZ már Haynaut lát!)
ütőere szolfézs — megfejtésre váró bejegyzés
szólongatjuk az elszóllított áldozatokat
a hersegő papírnál törekenyebb önmagunkat
vajon kinek melyikünknek az ütőere?*

1991. IX. 22.

SZALAY LAJOS GRAFIKÁJA